

nekteri mlatijo stërže z cepam, kakor žitno snopje. Nar bolj pa je na novo znajdena robkanca: ameriška mašina imenovana, na kateri se z nar manjim trudam in potroški stërži obrobkajo. Kdor to mašino viditi ali jo poskusiti želi, naj se v pisarnici c. k. kmetijske družbe oglasi.

(Konec sledi.)

Vkoristenje vinskih tropin, ali podučenje, kakó se dajo vinske tropine z velikim dobičkam porabiti.

V mnogih krajih na Dolenskim, kodar vino raste, mečejo sprešane vinske tropine v gnoj. Ljubi moji vinorejnik! nikar jih ne zaničujte, ki so za dosti boljši rabo, in vam zamorejo prinesiti veliko dobička. Vinske tropine so, po malim med zobanje namešane, prijeten živež za govedino in dróbnico, če se sprešane v kad čversto naložijo, enako répi ali zélju, s plóhmi pokrite dobro z kamni obtežijo, z vodó do verha zalijejo, in za potrebo enako kisavi proti proč jemljejo.

Še boljši pa porabi tropine, kdor med takó spravljene, versto za versto, cele očejene repe naloži, po vsaki naloženi versti toliko tropin verže, de repo pokrijejo, jih terdó zatlači, in vse skup z kamni založeno do verha z vodó zalito stati pustí, in večkrat pogleda, de vóda čez stóji, dokler se vse skisa. Na to se mora verh kadí snažno zmiti in po potrebi se zamorejo tropine za živino, za ljudi pa repa vun jemati. Takó kisana, vsako pot proti zribana repa ima posebno dobro slast in ostane do zadnjiga čversta in terda, kakor je bila vložena.

Nar več pa veržejo tropine, če se iz njih jesih dela; to morate, ljubi moji vinorejnik, pa takole načiniti: V prazno kad naredite iz plohov zbito drugo, v več krajih preluknjano dnó, ali na kake podporne naloženo, ali pa takó tikama dogam skroženo, de samo stóji takó visoko od perviga, de četerti del kadí vmes ostane. Na to dnó naložite sprešanih tropin, jih dobro iztlačite, en velik pedanj kadí na verhu prazne pustite, in po tem jo s pokrivali dobro zakrito pustite, takó dolgo, de se tropine močno sogrejejo. Na takó sogreje tropine vlíte toliko vina, kakoršniga si bodi, kolikor ga ima prostora med dnama. Skozi tropine precejeno vino je treba večkrat na dan takó dolgo stakati in na tropine vlivati, dokler se skisa; tode ni med tem pozabiti, zmirej kad z pokrivalam zokrito deržati, de se tropine ne shladijo. Dobro skisani jesih pretočíte v sodec, in na tropine, če so še vroče, zopet vina kod pervič vlíte; če pa tropine nočejo več zavréti, jih spravite za repo kisati, in v kad drugih po preši napravite. Takóle ravnajo z tropinami sploh v Ipavi in po Krasu.

Še eno vam povém, tode se ji boste smejali in rékli: „je prazna.“ Ni prazna ne, ampak gotova je — de zamorete iz vinskih tropin, ali práv reči, iz vinskih pelkov (semen) prav priležno jedno olje dobiti, če pelke od hlastin ali peclov in jagodnih mešičkov na gosti mreži odločene, v čisto sprane, enako lanú ali ogeršici stolčete ali somélete, in nekoliko ogréte v oljni preši sprešate. Močno sogréta pelčna moka da žaltavo, ostudno, samó za žgánje koristljivo olje.

V sedanjih časih, ko potrebe in stroški vsaki dan rastejo, se je treba ozirati po novih dohodkih; če hočemo izhajati, se moramo vsake nar manjši priložnosti poprijeti, ki pomaga naše dohodke po-

množiti. Take priložnosti imate po mojim razumi v tim mojim razlogu, zlasti v tistih krajih in v takih letih, ki več nizkih vin pridelujete, ktere imajo le nizko ceno, in se rade spridijo. V dober jesih predelane tropine bodo nar manj dvakrat več vérgle, in lahkó, práv lahkó jih bo v denar spraviti. Stórite na tanjko takó, kakor je tukaj popisano, in svest sim si, de mi boste za ta poduk hvalo vedili.

Dr. Orel.

Kakó naj kmetje za zdravje skerbíjo.

Kér je vsakimu kmetovavcu ljubo zdravje toliko potrebno, de bi zamogel dolžnosti svojiga težavniga stanú zvesto dopolnovati, vsakteri lahko sposná, de je kmetovavec za svoje zdravje veliko skerb imeti dolžán. Skerbno se mora varovati vsiga, kar bi mu vtegnilo škodovati, in mu kako bolezen napraviti. Kdor svoje zdravje po nerodnosti in priderzno zgubi, se močno per Bogu pregreší, spoštovanje per ljudeh zgubi, in sam nar večí škodo terpí.

De bi kmetovavci ohranili zdravje, in vedno terdni in močni ostali, jim je potrebno:

1) Varovati se nezmernosti (nezmasnosti) to je, ne čez nemoč se najesti in ne napiti. Oboje je zlo škodljivo človeku, in marsikteri je mogel negodno umreti zató, kér se je preveč najedel in napil. Kdaj se vidijo per kmetih mnoge bolezni? Malokdaj poleti, ampak večidel le pozimi. Poleti kmetje bolj zmerno in trezno živijo, kmetiške dela pridno opravljajo, se večkrat dobro spotijo, zdrav čist zrak v se sopijo, in to jim takó tekne, de v poletnim času je kmetiški človek malo kdaj bolan, če ga kaka posebna nesreča ne zadene. Pozimi kmetje nimajo taciga dela, de bi se potili; živijo v močno, dostikrat preveč zakurjenih hišah; na peči in okoli peči ležijo, de se vsi sparijo, in dostikrat pozimi preveč jedó in pijó. Po kmetih je navada večidel pozimi ženitvanja obhajati. H ženitvanju povabi ženin sosede, znance in prijatle, de se z njim vred veselijo. Dostikrat ženin svoje povabljenje svate več dní, v nekterih krajih 3, 4 dni v hiši derží, samó zató, de jih pase in redí; daja jim tudi dosti pijače, vsakimu pravi, de naj pleše in skače, de bi spet lačen bil, de bi več snedel in spil. Per takih prilikah marsikteri kmet misli: „Zdaj morem vživati dobre jedi in pijače, ko je imam, sej me celo leto ne bo več taka zadéla. Navadno moje jedilo je pusto in slabo, le malo zabeljeno, zdaj pa, kér imam obilno dobrih jedí, si morem pravico storiti. Saj tudi ni zastonj, plačati bom mogel.“

Ljubi kmetje! spomnite se, de silo preveč jesti in preveč piti, je požrešnost ali samogoltnost. Požrešnost pa je poglaviten greh, ki duši in telesu škodo naredi; truplu bolezen napravi in dušo omami. To nam skušnja kaže in s. pismo poterdi. „Ne bodi per nobeni pojedni samogoltnin, in ne požéli vsaciga jedila: zakaj preobilno žertje bolezen prinese, in požrešnost klanje v trebuhu (kolero) napravi. Veliko jih je že zavolj pijanosti pomerlo; kdor pa trezno živi, bo toliko dalej živel.“ Sir. 37, 32—34.

(Konec sledi.)

Kakó se dajo mravljinici od dreves odgnati.

(Odgovor na vprašanje.)

Mravljinca po drevesih laziti se prav lahko takóle vbrani.

Naredi štir ali pet perstov široko plahitizo iz prediva, takó dolgo, de popolnoma deblo drevesa ob-